

De keuze om bijbels-gereformeerd te blijven is nú

*Over de aanstelling van Samuel Wells
aan de Theologische Universiteit Utrecht*

“Predik het Woord, weerleg, bestraf en vermaan”, gebiedt Paulus aan Timotheüs. En dat niet zomaar, maar “ten overstaan van God en de Heere Jezus Christus, Die levenden en doden zal oordelen bij Zijn verschijning en in Zijn koninkrijk”.

De oproep om alleen Gods Woord te preken en dwaalleer tegen te gaan moet nú luid klinken in de Nederlandse Gereformeerde kerken. Nu, omdat aan de Theologische Universiteit Samuel Wells is aangesteld als *visiting professor*.¹

Op een studiedag van de Academie voor Gereformeerde Theologie (de predikantsopleiding van de Gereformeerde Kerken) nam ds. Rob Visser ons mee in het denken van Samuel Wells. Ik schrok van wat ik hoorde, ben verder gaan lezen en besepte dat het onbestaanbaar is dat dit kon gebeuren aan een instelling van kerken die ‘gereformeerd’ in hun naam hebben staan.

Ik voel de noodzaak om erover te schrijven, hoewel ik dat liever niet zou doen. In mijn boek *Volk van de Heer* heb ik verant-

woording afgelegd waarom ik niet mee kon gaan met de fusie van de GKv en de NGK. Het is nu aan degenen die echt gereformeerd willen zijn en wél binnen de NGK zijn gebleven om de kerken naar de ware leer terug te leiden. Tot nu toe blijft luid en breed verzet echter uit, dus kan ik niet anders. Temeer daar Wells betrokken zal worden bij het project Kerk2030, een denktank over kerk-zijn. De website² laat zien dat het project, hoewel niet kerkelijk gebonden, sterk verweven is met de NGK. Zijn boodschap zal dus niet beperkt blijven tot de academie, maar ook daadwerkelijk gepreikt gaan worden.

Laat helder zijn: het gaat mij niet om de persoon van Samuel Wells. Hij is ongetwijfeld een vriendelijk, bewogen en liefdevol persoon. Zijn loopbaan en boeken getuigen ervan, en van zijn kennis. Het gaat mij om zijn boodschap, die niet te verenigen is met het bijvoeglijk naamwoord 'gereformeerd'.

In dit artikel neem ik u eerst mee naar de collegezaal waar ik onder leiding van Rob Visser een aantal bladzijdes uit zijn theologie las. Vervolgens lees ik met u een preek die Wells heeft uitgesproken over de betekenis van Goede Vrijdag. Wat we daaruit opmaken leg ik tegen de grondslagen van de Theologische Universiteit, zoals vastgesteld door de synode. Ten slotte roep ik op om dit niet te verdragen en ertegen in verzet te komen, in gehoorzaamheid aan Gods Woord.

In de collegezaal

De studiedagen van de AvGT zijn altijd goed verzorgd. In de middagpauze had ik een gezellig praatje met een van de kosters over de heerlijke aardbeien die hij voor ons had geregeld. Was het middagprogramma maar net zo smakelijk geweest.

Aan Rob Visser lag het niet, en aan de sfeer ook niet. Het lag wel aan de bladzijdes die wij te lezen kregen uit het boek *De gewonde God. Over het geheim van Jezus' lijden*.³ Daarin stelt Wells dat de mensen een probleem hebben met God. Dat probleem is niet de zonde. Nee, dat probleem is het kwaad in de wereld, en Góid is daarvoor verantwoordelijk. Ik citeer: "Voor de nieuwe generatie is God steeds meer op Goliath gaan lijken: onze blunderende, harteloze, overheersende vijand, in plaats van onze verlosser".⁴ In plaats van dat Wells dit tegenspreekt – wat volgens hem nutteloos zou zijn, want niemand luistert – "moeten we het kruis omdraaien, zodat het de andere kant op wijst".⁵

Ik kom er nog op wat dat volgens hem betekent. Maar let even op wat hij hier zegt. Wat wij verkondigen over het kruis

moet inhoudelijk aangepast, zelfs omgekeerd worden, vanwege de tijd waarin we leven.

En dat omdraaien betekent nogal wat. Ik moet u daar wel even op voorbereiden, want het is schokkend wat Wells daarover zegt.

Wat wij verkondigen over het kruis moet inhoudelijk aangepast, zelfs omgekeerd worden, vanwege de tijd waarin we leven, zegt Wells

Gods diepste doel, zegt hij, is om met ons te zijn en ons diepste doel is om te bloeien en vrolijk te zijn. Aan het kruis stelt God de vraag (!) of wij willen erkennen dat Hij dat doel voor ogen heeft en of wij Hem willen vergeven. De mensen hebben Hem namelijk alle misstanden in dit leven aangerekend. Aan het kruis vraagt God of wij wel willen geloven dat dit – 'God, naakt, gebogen en gebutst' – is wie Hij echt is. God laat zich aan het kruis door ons verwonden. 'Dat hebben we nodig om te kunnen zeggen: "Wilt U mij vergeven? Wil jij Mij vergeven?"'. Als wij dat niet aannemen, suggereert Wells, kruisigen wij Jezus opnieuw.⁶

De verontwaardiging én verslagenheid in de zaal was groot. Ook bij mij. Het gaat dan wel om een boek (en je mag ervan uitgaan dat de auteur goed nadenkt over wat hij daarin

1 Zie: <https://www.nd.nl/geloof/protestant/1304820/theologische-universiteit-utrecht-haalt-bekende-britse-predik> en <https://tuu.nl/nieuws/samuel-wells-benoemd-als-visiting-professor/> [beide geraadpleegd op 24-04-2026].

2 <https://www.kerk2030.nl/> [geraadpleegd op 12-05-2026].

3 Wells, Samuel, *De gewonde God. Over het geheim van Jezus' lijden*, Kokboekencentrum, Utrecht, 2022.

4 blz. 98.

5 blz. 99.

6 blz. 99-100, citaten op blz. 100. Het is in deze bladzijdes niet helemaal duidelijk of mensen iets vergeven moet worden en of het terecht is dat mensen God het kwaad aanrekenen. Ook het citaat is wat onduidelijk (zegt een mens 'kunt jij Mij vergeven?'). Toch lijkt het geheel te suggereren dat mensen inderdaad God iets te vergeven hebben.

schrijft), maar ik wilde toch zékerder weten of Wells zich hier niet vergaloppeerd had. Daarom las ik een preek die hij gehouden heeft over de betekenis van Goede Vrijdag.⁷ Laten we kijken wat daarin staat. Maar opnieuw geef ik eerst een waarschuwing, want het wordt ronduit godslasterlijk.

In de kerk

In deze preek begint Wells ermee dat het verkeerd is te denken vanuit de zondeval zoals beschreven in Genesis. Die heeft ook helemaal niet plaatsgevonden, het is alleen maar een gestileerd verhaal over onze absurde⁸ neiging om altijd op onszelf gericht te zijn. We moeten niet gericht zijn op 'zonde en dood', want dat is niet waar het in het christelijk geloof eigenlijk om draait.

Om dat duidelijk te maken bespreekt Wells vijf 'theorieën' over wat er gebeurt aan het kruis, om vervolgens zijn eigen visie te geven.

Theorie 1:

De Heer Jezus heeft ons leven opnieuw geleefd, maar dan zuiver en zonder zonde, in volmaakte liefde.

Op zich is Wells daar nog wel van gecharmeerd. Maar zijn probleem ermee is dat veel van wat in de evangeliën staat hier niets mee te maken heeft (bijvoorbeeld de gelijkenissen). Wat Jezus doet en zegt draait om relatie, stelt Wells, zoals héél het evangelie.

Theorie 2:

Het voorbeeld van Christus' offer verandert onze harde harten in liefdevolle harten.

Voor Wells gaat dit te veel over 'ons' en 'mij' en te weinig over God. Bovendien, het verschil tussen het christendom en andere religies verdwijnt, want er zijn meer goede mensen geweest. Positief vindt hij dat in deze theorie ons probleem niet zozeer is dat we zondig zijn, maar dat we onszelf isoleren en dat al onze relaties stuklopen. Opnieuw dus: relatie is de kern.

Theorie 3:

Door Christus' dood aan het kruis is de schuld betaald. Verzoening door voldoening.

Volgens Wells had God ook wel kunnen vergeven zonder dat de schuld betaald is en wordt op deze manier God te klein gemaakt. Zijn oordeel is daarom duidelijk: deze hele theorie is nonsens.

Hij heeft nog een tweede tegenwerping. Deze theorie beschrijft het menselijke bestaan in negatieve termen. De mens

heeft een tekort en een probleem. Terwijl, zegt Wells, het evangelie juist gaat over rijkdom en overvloed.

Theorie 4:

Jezus Christus is de verzoening voor onze zonden. Zijn offer is plaatsvervangend: Hij voor mij.

Opmerkelijk is dat Wells eerst laat zien dat de Bijbel zélf zo spreekt over het offer van Christus. Romeinen en Galaten komen voorbij, ook Jesaja 53. Zelfs Abraham die Isaak moet offeren.

Toch beoordeelt Wells dit negatief. Over het verhaal van Abraham en Isaak schrijft hij:

(...) maar dit is een van de beruchtste verhalen van het Oude Testament, omdat God, precies in de eis dat Abraham zijn zoon slacht, een afgrijselijke [*ghastly*] parodie wordt van de God die ernaar verlangt met ons te leven in een relatie van vertrouwen, genade en wederkerigheid. Hoe kan onze redding ervan afhangen dat God iets doet waarvoor wij terecht levenslang de gevangenis in zouden moeten draaien, als wij dat deden?

Jezus Christus is de verzoening voor onze zonden. Wells laat eerst zien dat de Bijbel zélf zo spreekt over het offer van Christus. Toch beoordeelt hij dit negatief

Bovendien is het volgens Wells niet rechtvaardig om een onschuldige te laten sterven voor de schuldige. Hij spreekt in zijn beoordeling grote woorden: het heeft niets met Goede Vrijdag te maken. God wordt zo grotesk, manipulatief en een wrede tiran.

Theorie 5:

Christus heeft de dood overwonnen.

Ook hier heeft Wells problemen mee, want die overwinning is niet zichtbaar. God moet nu nog zoveel oplossen op de jongste dag, dat Goede Vrijdag zinloos wordt.

Zijn tweede bezwaar is dat zo Gods weg naar zijn doel niet

hetzelfde is [*identical*] als dat doel zelf. Hij bedoelt: om het goede te brengen moest God dan het kwade doen. Daarmee wordt God volgens hem een despoot, een monster, gewelddadig en nog wat meer van die dingen.

Wat zet Wells hier tegenover? Ik vertaal zijn termen wat vrijer om het begrijpelijk te maken.

God is de eeuwige, Hij is er altijd geweest en Hij kent geen beperkingen. Hij heeft besloten de wereld en de mensen te maken. Die zijn er niet altijd geweest en zij zijn wel beperkt. De verbinding tussen God en de schepping is Christus. Door Hem wordt de mensheid uiteindelijk de Godheid in getrokken om voor eeuwig door Hem omhelsd te worden in liefde. Zo zal de schepping precies zo [*just as*] bij God zijn als de drie Personen van de Drie-eenheid bij elkaar zijn. Zo is God, dat is Gods natuur: 'erbij zijn' [*being with*].

Wells heeft één onderdeel van het verbond (God woont onder de mensen in een liefdevolle relatie) verheven tot het essentiële punt

Beperkteid is eigen aan ons geschapen bestaan. Maar wij zijn geobsedeerd geraakt door twee vormen ervan: de zonde en de dood. Wij willen die beperkteid overwinnen buiten de relatie met God om, zonder met-elkaar-te-zijn. Zo isoleren we onszelf. Dát is ons probleem, niet onze beperkteid (waaronder onze zonde), maar ons isolement.

Om deze isolatie op te lossen, moeten volgens Wells het doel en de weg erheen hetzelfde zijn. En dat doel is: erbij zijn, of, anders vertaald, bij-elkaar-zijn. Wat Jezus doet aan het kruis is dat Hij tot het uiterste 'bij' de mensen wil zijn: bij hen zijn in hun zelfgekozen isolatie van God. Daarin gaat Hij zo ver, dat Hij de eeuwige band met de Vader in de goddelijke drie-eenheid ervoor op het spel zet.

Maar gelukkig is de Geest er ook nog. Door Hem wordt de scheur [*rupture*] tussen de Vader en de Zoon overbrugd, wat

bevestigd wordt in de opstanding. Goede Vrijdag gaat dus niet over verzoening, het gaat erom dat God tot het uiterste bij ons wil zijn.

Tot zover de weergave van de preek van Wells.

In de vergadering

In deze paragraaf wil ik het denken van Wells leggen langs de lat die de Nederlandse Gereformeerde Kerken zelf als maatstaf hebben aangenomen voor de docenten aan de Theologische Universiteit. Maar daarvoor moet ik wel eerst kort een beoordeling geven van wat we hebben gezien.

Allereerst heeft Wells één onderdeel van het verbond (God woont onder de mensen in een liefdevolle relatie) verheven tot het essentiële punt. Dat heeft hij zó tot het een en al gemaakt, dat daarvoor wat God verder zegt in de Bijbel tot zwijgen moet worden gebracht. Hij voelt zich ook vrij om te schiften in de Bijbel en zonder blikken of blozen wat God over zichzelf heeft geopenbaard een afgrijselijke parodie van God te noemen! We zien dus dat hij zich niet onderwerpt aan de heilige Schrift.

Daarbij geeft hij wezenlijke punten op, zoals de verzoening door voldoening en de overwinning op het graf. Wells weet het beter dan de engel die tegen Jozef zegt: "(...) u zult Hem de naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden."⁹ Ook weet hij het beter dan Zacharias – erger, hij, de leerling weet het beter dan de Meester Jezus Christus, die als zedingsbevel geeft: "Zo staat er geschreven en zo moest de Christus lijden en uit de doden opstaan op de derde dag. En in Zijn Naam moet onder alle volken bekering en vergeving van zonden gepredikt worden."¹⁰

Ten slotte kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat Wells' theologie als logische uitkomst heeft dat alle mensen zalig worden. Anders zou immers Gods verlangen om met de mensen te zijn alsnog niet uitkomen.

Het is duidelijk dat dit alles tegen de gereformeerde belijdenis in gaat.

7 <https://www.stmartin-in-the-fields.org/sermons/love-so-amazing-so-divine-what-is-happening-on-good-friday/> [geraadpleegd op 20-04-2026]. Dit is maar één preek, maar wie andere preken leest komt er snel achter dat dit niet een uitglijder is, maar een goed voorbeeld van Wells' theologie.

8 *preternatural*, letterlijk: buiten het natuurlijke.

9 Mattheüs 1:21; Lukas 1:77.

10 Lukas 24:46-47.

Deze 'theoloog' is dus benoemd aan de Theologische Universiteit van de Nederlandse Gereformeerde Kerken te Utrecht. Door de vergadering van de generale synode van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en de landelijke vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken is op 28 januari 2023 het statuut van deze instelling vastgesteld.¹¹ Ik hecht eraan dit erbij te pakken, omdat de kerken het kerkrecht juist handhaven om bij Gods evangelie te blijven.

Maar als we dit statuut lezen, kan het niet anders dan dat er vragen rijzen over de waarde ervan en daarmee over de waarde van de belijdenis aan de universiteit en in de kerken. Willen ze nu wel of niet gereformeerd zijn?

Het statuut zegt namelijk: "De universiteit is in haar arbeid gebonden aan de leer van de Heilige Schrift, zoals die is samengevat in de belijdenisgeschriften van de kerken".¹² Vervolgens lees ik in artikel 22 (over de algemene benoemingsvoorwaarden) dat wetenschappelijk personeel verbonden moet zijn aan een kerk "die zich laat kennen door onderwerping aan Gods Woord en binding aan de gereformeerde belijdenissen".¹³ Hiervan kan alleen afgeweken worden "indien dat nodig is voor een goede voorziening in een vacature"¹⁴, maar ook dan geldt dat al het onderwijzend personeel "bij aanstelling een door de synode vastgesteld verbindingsformulier teken[t] als blijk van instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze leer te onderwijzen en

Is er nog ergens een theoloog, een kerkelijk gremium, een gemeente die wil inzien dat dwaalleer levensgevaarlijk is?

tegen dwalingen te verdedigen."¹⁵

Het is meer dan duidelijk dat géén van deze zaken gehonoreerd is in de benoeming van Samuel Wells. Hij geeft immers zelf toe te *shoppen* in de Schrift en bijvoorbeeld wat Paulus schrijft tot grotesk te verklaren. Hij neemt openlijk afstand van de noodzaak tot vergeving en verzoening. Hij onderwerpt zich *niet* aan de Schrift als absolute norm en hij onderwerpt

zich *niet* aan de belijdenis als genormeerde norm. Hij laat zich juist in alles wat hij schrijft kennen als niet-gereformeerd en het is daarom volgens het statuut onmogelijk dat hij een positie krijgt binnen de Theologische Universiteit.

Dit lijkt mij een onontkoombare conclusie. Daarom eindig ik met een oproep.

In de kerken

De Theologische Universiteit is een kerkelijke instelling. Er is een raad van toezicht, benoemd door de kerken. De instelling wordt deels gefinancierd door de kerken. Daar worden de toekomstige predikanten van de kerken opgeleid. In het kerkvernieuwingsproject Kerk2030 wordt er nagedacht over de toekomst van de kerken. Wells zal daarin meedenken.

Ik stel de vraag of het docentencorps van de universiteit niet doorgaand en openlijk in verzet moet komen tegen deze benoeming, conform hun eigen bindingsformulier om dwaling tegen te gaan.¹⁶

Ik stel ook de vraag of de raad van toezicht niet zou moeten ingrijpen.

Ik bid dat er toch ergens een gemeente is, ergens een predikant is die hiertegen ageert.

Zouden zij er nú aan toe zijn de conclusie te trekken dat de binding aan de gereformeerde belijdenis en daarmee de Bijbelse leer (deels?) een wassen neus is geworden? Dat, kortweg, het kerkverband (ik zeg niets over lokale gemeentes) ongereformeerd is? En dat *blijven* binnen dit kerkverband allerlei dwaalleer door de gemeente laat waaien?

Het grijpt mij diep, diep aan. En ik vraag met het oog op het eeuwige oordeel: Is er nog ergens een theoloog, een kerkelijk gremium, een gemeente die wil inzien dat dwaalleer levensgevaarlijk is? Jacobus schrijft toch niet voor niets: "Broeders, als iemand onder u van *de waarheid* is afgedwaald en een ander doet hem terugkeren, weet dan dat hij die een zondaar van zijn dwaalweg doet terugkeren, een ziel zal redden van de dood".¹⁷ En dan heeft Jacobus het over de *eeuwige* dood.

Mijn oproep is niet om de boel op te blazen. Maar ik vraag wel aan degenen die willen staan voor het gereformeerde geloof om niet tevreden te zijn met een eigen veilig plekje waar je nog wel gereformeerd mag zijn. Overigens, hoe lang zal dat

plekje bestaan? Maar dat ene plekje doet geen recht aan het gegeven dat dwaalleer voortvreet als de kanker – bewust kiest de Geest *die* verschrikkelijke ziekte om het duidelijk te maken – en het geloof afbreekt.¹⁸

Mijn oproep is wel om *nu* de opdracht van Paulus om het Woord te prediken en de dwaalleer tegen te gaan te *doen*. Te gaan staan, te gaan *strijden*, voor de bijbelse waarheid, zoals we die belijden in de gereformeerde belijdenis. Dit is immers altijd de weg geweest: Hier sta ik, ik kan niet anders. Ook nú. Zeker nu. ■

Nederlandse
**Gereformeerde
Kerken** Hoopvol onderweg
in Gods wereld

Theologische
Universiteit
Utrecht

11 Het statuut is te vinden op: www.ngk.nl/kerkorde/. Het betreft regeling 'B5 Statuut van de Theologische Universiteit van de Nederlandse Gereformeerde Kerken'.

12 Artikel 2.

13 Artikel 22.1.

14 Artikel 22.2.

15 Artikel 22.3.

16 Met vreugde stel ik een begin van dit verzet vast in de recensie die Marinus de Jong geeft over Wells' boek *Constructing an Incarnational Theology: A Christocentric view of God's Purpose*, in het *Nederlands Dagblad*: <https://www.nd.nl/cultuur/boeken/1310509/samuel-wells-verbouwt-de-theologie-de-kerk-moet-de-realiteit-> [geraadpleegd op 24-04-2026].

17 Jacobus 5:19-20.

18 2 Timotheüs 2:17-18 (eigen vertaling).